

**RYZYKA
I ZAGROŻENIA
DZIECI
I MŁODZIEŻY
NA PRZYKŁADZIE
MIASTA PRZYGRANICZNEGO**

**RYZYKA
I ZAGROŻENIA
DZIECI
I MŁODZIEŻY
NA PRZYKŁADZIE
MIASTA PRZYGRANICZNEGO**

**Ilona
Fajfer-Kruczek**

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE
Toruń 2021

Recenzenci

dr hab. *Tomasz Bajkowski*,
prof. Uniwersytetu w Białymstoku

dr hab. *Mariusz Jędrzejko*,
prof. Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim

Opracowanie redakcyjne
Marta Malinowska-Reich

Redaktor techniczny
Dawid Iwanowski

Korekta
Janina Malinowska

Projekt okładki
studio graficzne RASPBERRY.COM.PL

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.
Toruń 2021

ISBN 978-83-66951-29-7

Publikacja współfinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.
87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23
tel. 56 648 55 53, e-mail: info@weakapit.pl

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa:
www.weakapit.pl
tel. 601 880 321

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

Wprowadzenie	7
ROZDZIAŁ 1.	
Bezpieczeństwo a wybrane zagrożenia w środowisku lokalnym	11
1.1. Bezpieczeństwo, zagrożenia, patologie społeczne – ustalenia terminologiczne i koncepcje	11
1.2. Stres, strach, niepokój u dzieci i młodzieży oraz ryzyka im towarzyszące	17
1.3. Zagrożenia związane z pandemią Covid-19	19
1.4. Problemy i zagrożenia związane z alkoholem i substancjami psychoaktywnymi	21
1.4.1. Problemy związane z używaniem alkoholu – zarys problematyki	22
1.4.2. Problemy z zażywaniem narkotyków, dopalaczy	24
1.5. Problemy i zagrożenia związane z nadużywaniem multimediiów	26
1.6. Różne oblicza przemocy	30
ROZDZIAŁ 2.	
Cieszyn – charakterystyka miasta przygranicznego	37
ROZDZIAŁ 3.	
Zarys metodologii badań	41
ROZDZIAŁ 4.	
Wybrane zagrożenia cieszyńskich nastolatków w świetle wyników badań	45
4.1. Zagrożenia związane ze skutkami pandemii Covid-19	45
4.2. Zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi od multimediiów wśród dzieci i młodzieży	49

4.3. Zagrożenia i problemy związane z alkoholem	57
4.3.1. Doświadczenie pierwszego spożycia alkoholu – wiek	57
4.3.2. Wiedza na temat alkoholu i skutków jego spożywania	63
4.3.3. Społeczna percepcja problemów związanych z alkoholem	64
4.3.4. Zakaz sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim	65
4.4. Zagrożenia związane z narkotykami oraz substancjami psychoaktywnymi	67
4.4.1. Opinie na temat dostępności narkotyków	69
4.4.2. Legalizacja narkotyków	71
4.5. Stres i strategie radzenia sobie ze stresem	71
4.6. Zagrożenia z obszaru przemocy	73
4.6.1. Społeczna percepcja przemocy	75
4.6.2. Diagnoza i źródła przemocy w opiniach badanych	79
4.6.3. Zagrożenie przemocą domową	80
4.6.4. Stosowanie kar w percepcji dzieci, młodzieży a sposoby ich stosowania przez dorosłych	82
4.7. Poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej	86
4.8. Problemy społeczne	94
4.8.1. Opinie i doświadczenia mieszkańców, specjalistów, nastolatków	94
4.8.2. Skala wybranych problemów społecznych w danych Straży Miejskiej w Cieszynie	98
Podsumowanie i rekomendacje dla praktyki	101
Bibliografia	105
Spis tabel	115
Spis wykresów	117
Summary	119
Nota o Autorce	121